

PSİKOTİK BELİRTİLERİ OLAN DEPRESYON HASTASINDA LURASİDON KULLANIMI İLE BİLİŞSEL İYİLEŞME

<u>Yağmur İrem Kara¹</u>, Koray Hamza Cihan¹, Berker Duman^{1,2} ¹Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara, Türkiye ²Konsültasyon Liyezon Psikiyatrisi Bilim Dalı, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara, Türkiye

Giriş

Lurasidon, ikinci nesil antipsikotik bir ilaçtır. Lurasidon, diğer atipik antipsikotikler gibi dopamin D2 ve serotonin 5HT2A bağlanma kapasitesine sahip olmakla birlikte 5-hidroksitriptamin (5HT) reseptörüne de yüksek afiniteye sahiptir. antagonizmanın lurasidonun antipsikotik, bilişsel iyileştirici ve antidepresan etkilerinden sorumlu olduğu düşünülmektedir. 5HT1A reseptörünün parsiyel agonizması ve 5HT7 antagonizması, ilacın antidepresan özelliklerinden sorumludur. 5HT7 reseptör antagonizması aracılığıyla öğrenme ve hafıza üzerine olumlu etkileri vardır [1]. Lurasidonun α1-adrenerjik, H1-histaminerjik ve M1-muskarinik reseptörlere düşük afinitesi nedeniyle ortostatik hipotansiyon, sedasyon, kilo alımı ve bilişsel bozulma riski daha azdır [2-4]. Lurasidon, bilissel islev bozuklukları ve depresyon ile seyreden şizofreni tedavisinde de etkili olabilir [5]. Bu sunumda lurasidon ile depresyon ve bilissel belirtilerde belirgin düzelme gösteren bir olgu ele alınmıştır.

Olgu Sunumu

61 yaşında ilkokul mezunu kadın hasta Ocak 2025'te özellikle son 3 aydır olan anhedoni, uykusuzluk, iştahsızlık, suçlayıcı nitelikte sesler duyma, pasif suisidal düşünceler ve unutkanlıkta artış şikayetleri ile kliniğimize yatırılmıştır. İlk şikayetleri 30 yıl önce başlayan hastanın geçmişinde birçok psikotik belirtili depresif epizodu olduğu ve SSRI, SNRI, duygudurum düzenleyici ve antipsikotikler olmak üzere çoklu psikotrop kullanım öyküsü olduğu öğrenilmiştir. Beyin MRG'de patolojik bulgusu olmayan hastanın yatışında Mini Mental Durum Testi (MMSE): 21, Beck Depresyon Envanteri (BDE): 41, Beck Anksiyete Envanteri (BAE): 41, Hamilton Depresyon Ölçeği (HAM-D): 39, Montgomery ve Asberg Depresyon Ölçeği (MADRS): 45 sonuçları şiddetli depresyon ve anksiyete belirtileri olduğunu göstermekteydi.

Yatışında herhangi bir farmakolojik ajan kullanmayan hastanın tedavisi Sertralin 50 mg/g, Lamotrijin 50 mg/g ve Lurasidon 40 mg/g şeklinde düzenlenmiştir. Yatışından 1 ay sonra tekrarlanan testleri MMSE: 29, BDE: 9, BAE: 12, HAM-D: 7, MADRS: 10 puan olarak sonuçlanmıştır. Hastanın yatışında yoğun olan unutkanlık şikâyeti, depresif ve anksiyöz duygudurumu ile işitsel varsanıları gerilemiştir. Olgu sunumu için hasta ve yakınlarından sözel onam alınmıştır.

Tartışma ve Sonuç

Bu vakada lurasidon tedavisi sonrası hastanın depresyonunda ve bilişsel belirtilerinde düzelme görülmüştür. Şizofreni ve bipolar depresyonun tedavisinde endikasyonu olan lurasidonun BDNF (beyin kaynaklı nörotrofik faktör) seviyesini artırması ve serotonin düzenleyici etkileri sayesinde fonksiyonel ve bilişsel kapasitenin iyileştirilmesine katkı sağlayabilir [3]. Kanıtların artması ile birlikte lurasidonun psikotik belirtili depresif nöbet için de endikasyon alması gündeme gelebilir. Bu etkinin kesinleşmesi için geniş vaka serileri ve kontrollü çalışmalara ihtiyaç vardır.

Kaynakça

1. Carreras MTG, Suárez LJ, García LL, Reula LM, Del Rosario AN, Batista FAR, Santos MV, Prados-Ojeda JL, Diaz-Marsà M, Martín-Carrasco M: Towards full recovery with lurasidone: effective doses in the treatment of agitation, affective, positive, and cognitive symptoms in schizophrenia and of dual psychosis. *Drugs in Context* 2024, 13.

2. Pożarowska K, Rusinek A, Rudziński G, Soroka E, Masiak J: New drugs in psychiatry-cariprazine, lurasidone, esketamine. *Current Problems of Psychiatry* 2021, 22(2):111-124.

3.Yasui-Furukori N: Update on the development of lurasidone as a treatment for patients with acute schizophrenia. *Drug design, development and therapy* 2012:107-115.

4.Nolan SF, Roman MW: Lurasidone (LATUDA®): an atypical antipsychotic. *Issues in mental health nursing* 2012, 33(5):342-343. 5.Meltzer HY, Share DB, Jayathilake K, Salomon RM, Lee MA: Lurasidone improves psychopathology and cognition in treatment-resistant schizophrenia. *Journal of clinical psychopharmacology* 2020, 40(3):240-249.